

Ο Πρωθυπουργός και Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Κώστας Σημίτης, ενημερώνοντας τους δημοσιογράφους για την πρώτη ημέρα των εργασιών του 5ου Συνεδρίου του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος, καθώς και για τη συνάντηση που είχαν σήμερα το πρωί στη γερμανική πρωτεύουσα οι σοσιαλιστές Πρωθυπουργοί, είπε τα εξής:

«Άρχισαν σήμερα το μεσημέρι οι εργασίες του 5ου Συνεδρίου του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος.

Το πρωί, στο περιθώριο των εργασιών του Συνεδρίου αυτού, συναντηθήκαμε οι σοσιαλιστές Πρωθυπουργοί της Ευρώπης (που τα κόμματά μας είναι πλήρη μέλη του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος) υπό την προεδρία του Καγκελαρίου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας Γκέρχαρντ Σρέντερ.

Στη διάρκεια της πρωινής συνάντησης συζητήθηκαν διάφορα θέματα, μεταξύ των οποίων θα σας αναφέρω δύο:

- Πρόκειται για την επίσκεψη του Προέδρου των ΗΠΑ Τζωρτζ Μπους, η οποία θα πραγματοποιηθεί στις αρχές Ιουνίου στην Ευρώπη. Ο Αμερικανός Πρόεδρος θα επισκεφθεί πρώτα τις Βρυξέλλες, όπου θα συναντήσει τους εταίρους Συμμάχους του NATO και στη συνέχεια θα μεταβεί στο Γκέτεμποργκ της Σουηδίας, στο τακτικό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Επ' αυτού συζητήθηκαν **δύο επιμέρους θέματα:**

Το πρώτο αφορά την Ευρωπαϊκή Άμυνα. Όπως ίσως γνωρίζετε, ο Πρόεδρος Μπους έχει αλλάξει τις αποφάσεις των ΗΠΑ σχετικά με την άμυνά τους. Θέλει να αναπτύξει ένα αντιπυραυλικό σύστημα. Ταυτόχρονα όμως λέει ότι στο σύστημα θα πρέπει να συμμετάσχουν και άλλες χώρες. Δεν το θέλει πια εθνικό, θέλει ένα πλατύ πυραυλικό σύστημα. Το NATO δεν έχει πάρει θέση απέναντι σ' αυτή τη νέα πολιτική και οι ευρωπαϊκές χώρες, επίσης, δεν έχουν διαμορφώσει πολιτική. Θεωρήθηκε, λοιπόν, επιβεβλημένο, πριν από τις αρχές του Ιουνίου, να γίνει μια προσπάθεια να αποσαφηνισθεί ποιά θα είναι η κοινή στάση. Αυτή τη στιγμή υπάρχει πολύς σκεπτικισμός. Υπάρχει σκεπτικισμός γιατί αυτό το «όλοι» δεν ξέρει κανείς τί ακριβώς είναι, δεν ξέρει με ποιές διαδικασίες θα στηθεί αυτό το αντιπυραυλικό σύστημα, δεν ξέρει αν πραγματικά θα είναι ένα κοινό μέσο άμυνας, που θα αγκαλιάζει και χώρες εκτός ΕΕ και ΗΠΑ (π.χ. τη Ρωσία) ή θα είναι ένα μέσο άμυνας μόνο των ΗΠΑ, στο οποίο θα προσκληθούν οι άλλοι να συμμετάσχουν. Πρόκειται επομένως για ένα μεγάλο θέμα που θα μας απασχολήσει τους επόμενους μήνες και το οποίο θα τεθεί σαφέστατα κατά την επίσκεψη του Προέδρου Μπους στις Βρυξέλλες.

Ένα δεύτερο μεγάλο θέμα είναι η προστασία του Περιβάλλοντος και το Πρωτόκολλο του Κ्यοτο. Όπως ίσως έχετε ακούσει, οι ΗΠΑ δεν υπέγραψαν το Πρωτόκολλο του Κ्यοτο για την Προστασία του Περιβάλλοντος και τον έλεγχο των καυσαερίων. Η Ευρώπη είναι αντίθετη με αυτή τη στάση, οι ΗΠΑ όμως επιμένουν και έχουν δηλώσει ότι πρέπει να ανευρεθεί ένας νέος τρόπος προστασίας του Περιβάλλοντος, που θα είναι πιο αποτελεσματικός. Είναι ασαφές όμως ποιός θα είναι αυτός ο νέος τρόπος. Θα είναι πιο αποτελεσματικός; Θα εγγυηθεί τουλάχιστον τα αποτελέσματα του Πρωτοκόλλου του Κ्यοτο; Εν πάση περιπτώσει πρέπει να υπάρξει μια ακόμη πιο αποφασιστική προστασία του Περιβάλλοντος. Πρέπει, λοιπόν, οι Ευρωπαίοι να συζητήσουν αυτό το θέμα πριν το Γκέτεμποργκ, προκειμένου, όταν έρθει ο Πρόεδρος Μπους, να υπάρχει μια κοινή στάση. Γιατί

εκείνο που θεωρούμε όλοι αναγκαίο – και θέλω να το τονίσω από πλευράς μου – είναι πως η πρόοδος της Ευρώπης εξαρτάται από το κατά πόσο, με εσωτερικές διαδικασίες, διαμορφώνουμε μια κοινή στάση σε ένα θέμα.

Ένα άλλο θέμα που συζητήσαμε οι Σοσιαλιστές Πρωθυπουργοί είναι η πρόοδος της ευρωπαϊκής προσπάθειας. Στο σημείο αυτό πρέπει να σας πω ότι σε κατ' ιδίαν συναντήσεις που είχαμε οι Σοσιαλιστές Πρωθυπουργοί, αναφερθήκαμε στις τελευταίες προτάσεις του Γερμανού Καγκελάριου. Επί των απόψεων αυτών έχουν διατυπωθεί, όπως θα γνωρίζετε από δημοσιεύματα του ευρωπαϊκού Τύπου, θετικά σχόλια, αλλά και σχόλια που εκφράζουν κάποιο σκεπτικισμό.

Από πλευράς μου θα προσέθετα το εξής: Η άσκηση (ας μου επιτραπεί ο όρος) του ποιά θα είναι η πορεία της Ευρώπης στο μέλλον, είναι μία άσκηση που πρέπει να διεξαχθεί με πολλή συζήτηση, προκειμένου να καλυφθούν όλες οι πτυχές του θέματος με παράλληλη εξέταση των ενδεχόμενων επιπτώσεων. Δεν πρέπει να προκύψει από την εξέλιξη αυτή μία λύση, που θα είναι αρνητική για κάποιες χώρες, όπως για την Ελλάδα. Θα ανέφερα για παράδειγμα μια λύση που θα πρότεινε την επανεθνικοποίηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής ή τον περιορισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων. Εμείς κρίνουμε σκόπιμο να υπάρχει επέκταση των πολιτικών. Δεν δεχόμαστε, όμως, μια τέτοια επέκταση ή διεύρυνση των πολιτικών να οδηγήσει σε συρρίκνωση υφισταμένων πολιτικών. Άλλωστε, τα ήδη εφαρμοσθέντα κοινοτικά πλαίσια στήριξης, για παράδειγμα στην περίπτωση της Ελλάδος, αποδείχθηκαν απολύτως απαραίτητα για τη σύγκλιση (την πραγματική και την κοινωνική) της χώρας μας με τους προηγμένους εταίρους μας στην ΕΕ.

Αυτά ως προς την πρωινή Σύνοδο των Πρωθυπουργών.

Σήμερα το απόγευμα, στις εργασίες του 5^{ου} Συνεδρίου του ΕΣΚ, πρόκειται να μιλήσω μαζί με τον Πρωθυπουργό της Ιταλίας Τζουλιάνο Αμάτο, σε μια ομάδα εργασίας, σε ένα στρογγυλό τραπέζι που έχει ήδη καθοριστεί για τις παγκόσμιες υποχρεώσεις της Ευρώπης.

Θα πρέπει πρώτα να διευκρινίσω όταν αναφέρομαι στις «Παγκόσμιες υποχρεώσεις της Ευρώπης» τί ακριβώς εννοώ. Το ερώτημα που τίθεται και μάλιστα επιτακτικά επί των ημερών μας, είναι το ακόλουθο: Η Ευρώπη περιορίζεται σε ένα δεύτερο ρόλο ή φιλοδοξεί να διαδραματίσει ένα ρόλο πρωταγωνιστικό στη διεθνή σκηνή; Η Ευρώπη βρίσκεται γενικά σε καλή κατάσταση. Είναι μια μεγάλη εμπορική, οικονομική, διπλωματική και πολιτιστική δύναμη. Αλλά δεν πρέπει να είναι μια δύναμη μόνο για την προώθηση των ευρωπαϊκών συμφερόντων και αξιών. Η Ευρώπη πρέπει να ενεργήσει ως διεθνής παράγοντας. Πρέπει να είναι ενεργά ορατή στη διεθνή σκηνή. Η Ευρώπη έχει διεθνείς υποχρεώσεις να εκπληρώσει. Επομένως (και αυτό θα είναι το θέμα της ομιλίας μου) εάν θέλουμε να συνεχίσουμε αυτή τη διεθνή και υπερεθνική συνεργασία στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, χρειάζεται οπωσδήποτε η Ευρώπη να έχει ενεργότερη παρουσία στον κόσμο. Κατά την άποψή μου, η ΕΕ πρέπει να ηγηθεί της προσπάθειας για τη διαμόρφωση ενός νέου, πιο ισορροπημένου και δίκαιου παγκόσμιου συστήματος. Η ΕΕ πρέπει να συνεισφέρει στη διαμόρφωση ενός πολυπολικού κόσμου. Ο διπολικός κόσμος (το ζήσαμε άλλωστε) οδήγησε κατ' επανάληψη σε τριβές και επικίνδυνες εντάσεις. Ένας μονοπολικός κόσμος είναι ένας εξίσου επικίνδυνος κόσμος, όπως η Ιστορία μας έχει διδάξει. Κατά συνέπεια, ένας πολυπολικός κόσμος (και η Ευρώπη μπορεί να αποτελέσει έναν τρίτο αποτελεσματικό πόλο) αποτελεί προϋπόθεση για ένα πιο δημοκρατικό, πολύπλευρο σύστημα που σέβεται το διεθνές δίκαιο, τις διεθνείς συνθήκες, τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και θεσμοθετεί σαφείς κανόνες συμπεριφοράς.

Η Ευρώπη θα πρέπει ακόμη να έχει τη δυνατότητα, αλλά και την υποχρέωση, διασφαλίζοντας την περιφερειακή σταθερότητα, να επεμβαίνει με οικονομικά μέσα, πολιτικά μέσα και με ανθρωπιστική παρουσία και βοήθεια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα Βαλκάνια. Δεν μπορούμε να αφήσουμε την ευαίσθητη αυτή περιοχή να αποτελεί πεδίο παρουσίας και παρέμβασης άλλων χωρών. Τα Βαλκάνια είναι η δική μας γειτονιά. Τα Βαλκάνια είναι αναπόσπαστο τμήμα της ευρωπαϊκής ηπείρου. Κατά συνέπεια, οφείλουμε και εκεί να έχουμε παρέμβαση.

Επιπροσθέτως, η Ευρώπη πρέπει να συνεισφέρει στην επίλυση συγκρούσεων ακόμη και εκτός των συνόρων της, όπως στην Αφρική, το Ανατολικό Τιμόρ ή τη Μέση Ανατολή. **Η Ευρώπη, εφόσον συμερίζεται και ασπάζεται τις αρχές της δημοκρατίας, της ειρήνης, του σεβασμού των ανθρωπίνων και μειονοτικών δικαιωμάτων, της κοινωνικής δικαιοσύνης, δεν μπορεί να μένει απαθής μπροστά σε καθεστώτα δικτατορικά, αυταρχικά και μη σεβόμενα στοιχειωδώς την ανθρώπινη προσωπικότητα.** Η Ευρώπη δεν μπορεί να μένει αδιάφορη απέναντι σε καταστάσεις που αναπόφευκτα οδηγούν σε πολιτικές εθνικής κάθαρσης, γενοκτονίας, μαζικής εξολόθρευσης πληθυσμών και σε εμφυλίους πολέμους. Συνεπώς, μια από τις πιο πιεστικές προκλήσεις για την Ευρώπη είναι η δημοκρατική και αποτελεσματική διακυβέρνηση σε παγκόσμια κλίμακα.

Μια ακόμη διεθνής υποχρέωση της Ευρώπης είναι ο ενεργός ρόλος της για μια δημοκρατική και αποτελεσματική διακυβέρνηση της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Πρέπει πάση θυσία να ελεγχθούν οι επιπτώσεις από την παγκοσμιοποίηση στον οικονομικό τομέα. Πρέπει να υπάρξει μια δικαιότερη κατανομή πλούτου. Πρέπει να μειωθεί το χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών. Αποτελεί καθήκον της Ευρώπης η συνεισφορά της στη δημιουργία ενός δικαιότερου διεθνούς συστήματος, που θα γεφυρώνει σταδιακά το χάσμα μεταξύ «εχόντων» και «μη εχόντων». Η Ευρώπη έχει ηθική και πολιτική ευθύνη να επιληφθεί του προβλήματος της επιδεινούμενης φτώχειας. Γι' αυτό, με το κύρος της, πρέπει να έχει λέγειν και παρουσία στους διεθνείς οργανισμούς, στην όλη λειτουργία του παγκοσμίου συστήματος, όσον αφορά τη διακίνηση κεφαλαίων, τις επενδύσεις και τις χρηματοδοτήσεις.

Τέλος, η Ευρώπη πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της για την προστασία του Περιβάλλοντος. Η οικολογική υποβάθμιση, το φαινόμενο του θερμοκηπίου, η αποψίλωση των δασών, ο έλεγχος της ρύπανσης γενικότερα πρέπει να αποτελέσουν κορυφαίες προτεραιότητες στην ατζέντα μας. Έχουμε ευθύνη απέναντι στις μελλοντικές γενιές να διασφαλίσουμε τη σταθερότητα και τη βιωσιμότητα του πλανήτη. Η Ευρώπη πρέπει να είναι στο μέτωπο της διεθνούς καμπάνιας για την οικολογική και περιβαλλοντική προστασία.

Συμπέρασμα: Η Ευρώπη έχει ρόλο να διαδραματίσει σε παγκόσμια κλίμακα. Αποτελεί χρέος για κάθε χώρα-μέλος της ΕΕ να συνεισφέρει σ' αυτό το ρόλο. Αλλά και χρέος της κάθε χώρας να βοηθήσει σ' αυτό τον παγκόσμιο ρόλο, γιατί κάτι τέτοιο αποβαίνει προς όφελός της.

Αυτά από πλευράς μου. Είμαι στη διάθεσή σας για λίγες ερωτήσεις.»

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, ο Γερμανός Καγκελάριος υπήρξε πολύ συγκεκριμένος στις προτάσεις του για το μέλλον της ΕΕ. Πρότεινε μια εκ βάθρων αναθεώρηση των λειτουργιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την υποβάθμιση του Συμβουλίου Υπουργών, την αναβάθμιση των αρμοδιοτήτων του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου. Ποιά είναι η θέση σας απέναντι στις συγκεκριμένες θέσεις του κ. Σρέντερ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όλα αυτά που αναφέρατε χρήζουν ενδελεχούς εξέτασης. Μιας εξέτασης που θα λαμβάνει υπ' όψιν τόσο το πεδίο των λειτουργιών, όσο και εκείνο των επιπτώσεων. Ωστόσο, θα ήταν πρόωρο από πλευράς μας να λάβουμε επί όλων αυτών θέση, ασφαλώς όμως θα γνωστοποιήσουμε τις θέσεις μας εν ευθέτω χρόνω. Πρέπει να γνωρίζετε ότι ο κ. Σρέντερ ανέφερε σήμερα το πρωί, ότι αφού εγκριθούν αυτές οι θέσεις που διετύπωσε από το Συνέδριο του SPD, θέλει να αποτελέσουν αντικείμενο ευρείας και διεξοδικής συζήτησης στους κόλπους της γερμανικής κοινωνίας.

Αλλά και ο Πρωθυπουργός της Γαλλίας Λιονέλ Ζοσπέν, με τον οποίο είχα κατ' ιδίαν συνάντηση για το ίδιο θέμα, μου είπε ότι και αυτός πιστεύει πως ο μόνος τρόπος για να προχωρήσουμε είναι να αποτελέσουν αυτές και άλλες θέσεις, που θα εκφράσει ίσως ο ίδιος, αντικείμενο ευρύτερης συζήτησης. Και εγώ είμαι της ίδιας άποψης, γιατί πρέπει οι κοινωνίες να κατανοήσουν τόσο το μέγεθος και τη σημασία, όσο και τη σκοπιμότητα των επιχειρουμένων αλλαγών, προκειμένου να προχωρήσουν ενσυνειδήτως σε ένα άλλο στάδιο. Διαφορετικά, θα υπάρξει αντίδραση. Συνεπώς, δεν θα πρέπει να κινηθούμε σπασμωδικά και με προχειρότητα. Μια ευρύτατη συζήτηση στους κόλπους των κοινωνιών μας καθίσταται αναγκαία, για να μην διαχυθεί η εντύπωση ότι η Ευρώπη εξαφανίζουσα το έθνος-κράτος και την ταυτότητα, δημιουργεί μια αφηρημένη και ξένη προς τους πολίτες της υπερεθνική οντότητα. Μια τέτοια αντίδραση, χωρίς την κατάλληλη προετοιμασία, θα ήταν λάθος.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, επειδή ένα από τα βασικά θέματα του Συνεδρίου του ΕΣΚ είναι το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, θα ήθελα να σας ρωτήσω, αναφορικά και με τις δικές μας εξελίξεις, αν η κυβέρνησή σας προτίθεται να δώσει διασφαλίσεις για την τριμερή χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος και παράλληλα να αναλάβει την πρωτοβουλία για την αποκατάσταση ενός κλίματος εμπιστοσύνης και διαλόγου με τα Συνδικάτα και τους άλλους κοινωνικούς φορείς.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Θα σας απαντήσω, μόνο και μόνο, επειδή είναι φλέγον το θέμα, διαφορετικά δεν θα ήταν σκόπιμο να υπεισέλθουμε σε μια τέτοια συζήτηση. Η κυβέρνηση έχει δηλώσει: διάλογος εφ' όλης της ύλης χωρίς προαπαιτούμενα. Και έχω δηλώσει ο ίδιος ότι αυτό σημαίνει πως το σύστημα χρηματοδότησης επίσης είναι αντικείμενο του διαλόγου. Όταν παρουσιάσαμε τις πρώτες σκέψεις, είπαμε - και αυτή είναι η πεποίθησή μας - ότι το κοινωνικο-ασφαλιστικό σύστημα πρέπει να έχει δημόσιο χαρακτήρα και ότι πρέπει να υπάρξει και χρηματοδότηση από το κράτος. Και υπάρχει σε μεγάλη έκταση δημόσια χρηματοδότηση. Δεν έχετε παρά να δείτε τους αριθμούς ή τα ποσά που προβλέπονται στον προϋπολογισμό. Το δείχνουν, επίσης, και οι συζητήσεις που κάναμε για τα επόμενα χρόνια, που ένα μεγάλο ποσό των μελλοντικών αποδόσεων από τα φορολογικά έσοδα πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη της κοινωνικής ασφάλισης.

Σας ευχαριστώ.